

пізнавального туру до програми інклюзив-туру). Розробка такого туристичного продукту в даному аспекті відкриває значну частину туристичного ринку України.

Таким чином, необхідність розвитку замкового туризму в Україні є обґрунтованою і очевидною для становлення конкурентного туристичного ринку, на якому поки що даний сегмент вільний, а тому дуже привабливий для розвитку української економіки.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ ТА ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Билецка І. М., Тарсенова А. В. // Менеджмент підприємницької діяльності – Симферополь : ДІАІПІ, 2011. – С. 22-23.
2. Петранівський В. Л., Рутинський М. Й. // Туристичне краєзнавство. - К.: Знання, 2006. – С. 575.
3. Кифяк В. Ф. // Організація туристичної діяльності в Україні. Чернівці: 2003 – С. 300.
4. Лесик О. В. // Замки та монастирі України. – Л.: Світ, 1993. – С. 173.
5. Про замки України [Електронний ресурс]. – режим доступу http://www.bbc.co.uk/ukrainian/indepth/story/2008/07/080719_castles_interactiveis.

*Марченко О. А. доцент, д. е. н.,
Стасевич А. О. студентка 4 курсу, спеціальність «Географія»,
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького,
anna.stasevich.95@mail.ru*

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КУРОРТОПОЛІСУ «ТРУСКАВЕЦЬ»

Головними пріоритетами соціально-економічного розвитку сучасної цивілізації проголошені людина та її право на необхідний і достатній рівень життєзабезпечення, сприятливе для здоров'я навколишнє середовище, а також відповідальність за збереження якості життєвого простору сусідніх країн та

умов для наступних поколінь. Для цього вирішальне значення має збереження функцій життєзабезпечення природних ресурсів, у тому числі рекреаційних.

Необхідність оптимального використання рекреаційних ресурсів на сучасному етапі визначається стратегічними завданнями розвитку української економіки.

З метою значного покращення якості і обсягів санаторного-курортного оздоровлення населення, прискорення реформування курортної галузі та розвитку туризму, забезпечення росту інноваційної та інвестиційної діяльності, концентрації матеріальних та фінансових ресурсів, вирішення проблем збереження унікальної гідромінеральної бази Карпат та її ефективного використання в умовах ринку створена спеціальна економічна зона туристсько-рекреаційного типу курортополіс «Трускавець».

На сьогоднішній день, Трускавець є всесвітньовідомим курортом, у місті налічується 20 санаторіїв, 22 пансіонати, 2 дитячі оздоровчі табори. Із загальнокурортних закладів є курортна поліклініка, бальнеофізіотерапевтичне відділення, центральна водолікарня, інгаляторій, озокеритолікарня, курзал. Окрім цього, функціонує відділення (філіал клініки) Одеського НДІ курортології. Функціонує 2 бальнеоозокеритні лікарні, 2 курортні поліклініки, 2 бювети мінеральних вод. Сьогодні колектив об'єднання «Трускавецькурорт» налічує понад 300 лікарів і більше 750 середнього медичного персоналу високої кваліфікації. В Курортополісі Трускавець вище згадані лікувально-оздоровчі можливості є дуже вагомим фактором розвитку туристичного бізнесу не тільки на території України. Але, на сьогоднішній день потенційні можливості курортополісу «Трускавець» не використовуються [4].

Популярність курортополісу «Трускавець» настільки велика, що щороку сюди приїждять близько 200 тис. чоловік зі всієї України і інших країн. Одночасно тут і знаходяться близько 18 тисяч людей з інших країн світу. Багатьох привертає можливість поправити своє здоров'я і відпочити в

санаторно-лікувальних установах профспілкового об'єднання «Трускавецькурорт», де щороку лікується більше 100 тисяч людей.

Слід нагадати, місто-курорт, який відзначив своє 180-річчя, придбав славу завдяки лікувальній воді «Нафтусі». «Нафтуся» - гідрокарбонатна, магнієво-кальцієва слабомінералізована мінеральна вода, яка насичена великим вмістом органічних речовин. Ця прикарпатська вода покращує процеси уродинаміки в організмі, сприяє спонтанному виведенню кристалів піску і дрібного каменя, діє протизапально, знижує і протидіє патологічній седиментації кристалів солей, попереджає каменеутворення, підвищує активність функції деяких залоз внутрішньої секреції, виводить з організму радіонукліди, шлаки і недоокислені продукти обміну. «Нафтуся» також покращує функції печінки і відновлює імунну систему. Успіх у використуванні «Нафтусі» обумовлений також жовчогінною, знеболюючою і дезінтоксикаційною дією.

Разом з «Нафтусею» лікарі курорту «Трускавець» почали призначати й інші мінеральні води - «Марію» та «Софію», які широко використовуються при захворюваннях шлунково-кишкового тракту.

Води цих мінеральних джерел допомагають відновлювати функціональний і органічний стан органів і систем організму людини, які досить часто ушкоджуються при протіканні основного захворювання. Мінеральна вода джерела «Броніслава» слід використовувати при лікуванні верхніх дихальних шляхів. Легендарною вважається і мінеральна вода «Юзя», яка містить в своєму складі речовини гліцеринового походження, що чудово оновлює шкіру, додаючи їй особливу еластичність.

Для зовнішнього використування прийнято використовувати води інших джерел у вигляді промивань, ванн, гідромасажу, зрошувань, а також інгаляцій. У Трускавці використовують також і вуглекислі та смарагдові ванни, які особливо ефективно діють при захворюваннях серцево-судинної системи, цукровому діабеті та порушенні обміну речовин. Усі, хто відновлює

функції суглобів і м'язів використовують ванни з мінеральною водою та відвідують сауни. Ефективному лікуванню остеохондрозів, артритів, артрозу та міозитів сприяють мінеральні купелі. Комплексне санаторне лікування в санаторіях Трускавця включає й озокеритотерапію. Озокерит, який складається з високомолекулярних парафінів та церезинів з домішками рідких масел і асфальтово-смолянистих речовин має протизапальну й анальгетичну дію, а також регулює гемодинаміку в пошкодженому органі [9].

До послуг курортної медицини - ендоскопічні прилади з волоконною оптикою, яка дає можливість оглянути порожнинні органи, а також біохімічні й імуноферментні аналізатори провідних фірм світу, які дають можливість визначити активність гормонів, ферментів, маркери пухлин, зміст електролітів, ультразвукові і радіоізотопні методи обстеження, апарат дроблення каміння в нирках. Виявити в організмі радіоізотопи дозволяю гамма-спектрометри. Апаратна фізіотерапія, нові методи магніто-, лазеро- і КВЧ- терапії, використання синусоїдальних модульованих потоків і багато що інше доповнюють образ Трускавця як модерного курорту України [7].

Досвідчені лікарі курортполісу «Трускавець» мають все необхідне, щоб беззаперечно й точно оцінити стан організму і своєчасно, на ранньому етапі, виявити захворювання. Усіх, хто бажає надійно та надовго поправити своє здоров'я в курортполісі «Трускавець», чекає успішне лікування хвороб і попередження багатьох захворювань організму. Великої популярності курорту «Трускавець» надає саме висока ефективність діагностики і лікування [2].

Враховуючи особливості рекреаційного фонду Трускавця, стан рекреаційних закладів курортполісу, рівень розвитку інфраструктури, можна запропонувати деякі заходи щодо їх покращення. Проблемою деяких закладів є те, що вони на даний момент ще не є акредитованими, а тому їм потрібно пройти державну акредитацію.

Аналізуючи сучасний стан рекреаційних закладів Трускавця, можемо запропонувати наступні заходи, які, на нашу думку, можуть вплинути на покращення стану цих оздоровниць:

- покращення стану ліжкового фонду. Для покращення стану ліжкового фонду в рекреаційних закладах Трускавця необхідно виділити фінансування, визначити орієнтовну вартість робіт, можливість та джерела їх фінансування;

- проведення реконструкції та ремонтів лікувально-дігностичної бази;

- розвиток гідромінеральної бази. Потрібно виконати ремонт каптажних споруд деяких родовищ, ремонт пам'яток архітектури, де розташовані деякі джерела мінеральних вод (напр. «Фердінанд», «Броніслава»), а також реконструкцію мінералопроводів. Необхідно оновити системи автоматичного підігріву та дозування лікувальних мінеральних вод в деяких бюветах, а також реконструювати мінералопровід від насосної станції №2 до БОЛ-і (це найстаріша ділянка мінералопроводу);

- необхідно вирішити питання з реконструкцією корпусів № 2 і 4 санаторію «Берізка», а також споруди дієтичної їдальні санаторію «Каштан»;

- оновлення парку автомобільного транспорту закладів курортполісів з розширенням кількості послуг, що надаються;

- оновлення виробничих фондів. Необхідно розробити програму заміни ліфтового господарства, особливо гостро ця проблема стоїть в санаторіях нагірної частини;

- заміна зовнішніх огорожуючих конструкцій на енергоощадні (вітражі, вікна, двері, тамбури). Необхідно встановити автоматичні розсувні двері з тепловою завісою на входах в бювети;

- благоустрій територій курортполісу «Трускавець»;

- впровадження енергозберігаючих технологій. Потрібно виконати роботу із заміни магістральних трубопроводів опалення гарячого та холодного

водопостачання в підвалах санаторіїв «Кристал», «Янтар», «Рубін», «Алмаз»;

- влаштування басейнів для нагріної частини курорту;
- впровадження програми влаштування мережі кафе, ресторанів,

барів на території курортотолісу.

Найближчим часом, як повідомив генеральний директор ЗАТ «Трускавець курорт» Богдан Аксентійчук, в одному з інтерв'ю «...Розроблено детальний бізнес-план, який передбачає, що 70 відсотків ліжкового фонду буде спрямовано на людей середнього достатку (тобто ціни будуть доступні для громадян України), ще по 15 відсотків — вищого та VIP-рівня. Згідно з планом, за п'ять років разом з інвесторами ми вкладемо приблизно 500 мільйонів гривень. Уже закінчується будівництво нової бальнеологічної лікарні в центральній частині курорту, рівних якій практично немає в Європі. Її відкриття заплановане на червень 2016 року, і одразу розпочнеться будівництво чотиризіркового корпусу санаторію «Каштан», а у вересні — тризіркового корпусу санаторію «Кристал» на 500 місць. Це підніме конкурентоспроможність нашого курорту на світовому ринку. А враховуючи унікальність курортних факторів Трускавця, ми маємо всі шанси на перемогу в цій жорсткій конкуренції. До того ж, у нас є ще один «плюс» — на противагу іноземним курортам, ми максимально розвиваємо лікувальну частину, орієнтуємось на високоефективні наукоємкі лікувальні технології».

Програма розвитку лікувально-оздоровчих закладів ЗАТ «Трускавецькурорт» передбачає великі капітальні вкладення для підняття умов проживання і обслуговування хворих та відпочиваючих на сучасний європейський рівень. Це дасть змогу розширити ринок збуту санаторно-курортних послуг не тільки в Україні, а і за її межами, підвищити конкурентоспроможність оздоровчих закладів на ринку рекреаційної індустрії [4].

Бажання України як держави вступити в ЄС дає надію на те, що будуть внесені правки в законодавчу базу про вільні економічні зони на території

України і Трускавцю повернуть статус території з полегшеним оподаткуванням. Встановляться нові однакові правила гри для всіх суб'єктів господарської діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Бейдик О. О. Рекреаційно-туристські ресурси України: Методологія та методика аналізу, термінологія, районування: Монографія. - К.: ВПЦ «Київський Університет», 2001. – 318 с.
2. Гетьман В.І. Санаторно-курортна рекреація Карпатського регіону: бальнеоресурси і курорти. - Географія і сучасність / В.І. Гетьман - К.: Видавництво Національного педагогічного університету імені М. П., Драгоманова, 2013, - Випуск 6. - С. 138-153.
3. Офіційний сайт ЗАТ «Трускавецькурорт» [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://edward-tour.com/ru/kurorty/truskavets/sanatori..>
4. Статистичний бюлетень ЗАТ «Трускавецькурорт» - Трускавець, 2014. – 114 с.

*Марченко О.А. доцент, д.ек.н.,
Стасевич А.О. студентка 4 курсу, спеціальність «Географія»,
Драганов А.В студент магістратури, спеціальність «Географія»,
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
anna.stasevich.95@mail.ru*

ОСОБЛИВОСТІ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ СТРУКТУРНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ТЕРИТОРІАЛЬНО-РЕКРЕАЦІЙНОГО КОМПЛЕКСУ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Територіальна структура ТРК адміністративної області є, по-суті, територіальною «проекцією» функціонально-компонентної структури і визначається сукупністю просторових відношень між її елементами, взятих в єдності та взаємозумовленості.